

**Підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку
комп'ютерної грамотності**

Анотація. У статті розкривається зміст застосування інформаційних технологій у дошкільних навчальних закладах. Виокремлено суть поняття «ІКТ-компетентність педагога», як здатність педагога використовувати інформаційні і комунікаційні технології для здійснення інформаційної діяльності в своїй професійній діяльності.

Ключові слова: комп'ютер, інформаційні технології навчання, діти дошкільного віку, ІКТ-компетентність вихователя, компоненти.

Інна Карук

**Подготовка будущих воспитателей до формирования у детей
дошкольного возраста компьютерной грамотности**

Анотация. В статье раскрывается умение применять информационные технологии в дошкольных учебных заведениях. Обозначено суть понятия «ИКТ – компетентности педагога», как способность педагога использовать информационные и коммуникационные технологии для создания информационной деятельности в своей профессиональной деятельности.

Ключовые слова: компьютер, информационные технологии учения, дети дошкольного возраста, ИКТ-компетентность воспитателя, компоненты.

Inna Karuk

**The children of preschool age of computer literacy have preparation of future
educators to forming**

In the article maintenance of application of information technologies opens up in preschool educational establishments. Essence of concept IKT is distinguished competence of teacher as ability of teacher to use information and of communication technologies.

Key-words: computer, the information technologies, the children of preschool age, IKT is distinguished, components.

XXI століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури всього населення набуває вирішального значення для економічного і соціального поступу країни. Отже, у даному столітті освіта докорінно змінюється. А тому й зміст і процес навчання та виховання в дошкільних закладах, повинно бути особистісно-орієнтованим, гнучким, технологізованим, що буде значною мірою відповідати вимогам сучасного динамічного життя. Для цього потрібні нові підходи, інноваційні методи, засоби й технології навчання дошкільників.

Одним зі шляхів накресленого завдання є застосування інформаційних технологій у дошкільних навчальних закладах.

Комп'ютер – один із сучасних засобів інтелектуального розвитку дітей. Забезпечення дієвості, результативності та безпечності застосування цього засобу передусім залежить від:

1) професійного підходу педагогів до планування впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес;

2) підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів (від діяльність, яких залежить розвиток дітей даного віку та їхня пристосованість до навколишньої дійсності).

Найбільш ґрунтовне і концептуальне тлумачення поняття «професійна підготовка майбутнього вихователя» визначає Л.В.Зданевич. На думку науковця, це спеціально організований освітній процес, спрямований на формування у майбутніх фахівців високого рівня готовності до ефективного здійснення професійної діяльності в галузі дошкільної освіти [5].

Проблемами готовністю до професійної діяльності, професійної підготовки майбутніх вихователів, підготовка педагогів в умовах інформатизації займалися А.М.Алексюк, Л.Артемюк, Г.В.Беленька, А.М.Богуш, С.У. Гончаренко, С.В.Дяченко, І.Я.Зязюн, В.І.Імбер, А.М.Коломієць, Н.І.Лазаренко, І.Пашеліте, Т.І.Поніманська, І.П.Підласий та багато інших науковців. У своїх дослідженнях вони відзначають недостатній рівень сформованості знань, умінь і навичок з інформаційних технологій у майбутніх фахівців. Це пов'язано з кількома взаємозалежними причинами, такими як:

- низький рівень володіння педагогами комп'ютерними технологіями;
- необізнаність із перспективним досвідом застосування комп'ютерних технологій в роботі з дошкільнятами;
- незнання вимог щодо створення комп'ютерно-ігрового середовища;
- нестача вмінь розробляти перспективне планування щодо впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес.

Учені наголошують, на можливості вже в дошкільному дитинстві оволодіти комп'ютерними технологіями за умови, якщо комп'ютерні засоби не матимуть для дитини шкідливих наслідків їх застосування. При цьому роль педагога має бути провідною.

Основи комп'ютерної грамотності та ознайомлення дітей з навколишнім світом за допомогою комп'ютера є складовою варіативної частини змісту Базового компоненту дошкільної освіти. Тож для діяльності дошкільного навчального закладу комп'ютеризація педагогічного процесу є викликом часу, що потребує розв'язання низки завдань, зокрема [3]:

- підвищення комп'ютерної грамотності педагогів;
- створення безпечного комп'ютерно-ігрового середовища в умовах дошкільного навчального закладу;
- вивчення перспективного досвіду застосування комп'ютерних технологій в роботі з дітьми дошкільного віку;
- систематизація, поповнення наявного банку мультимедійних презентацій, розвивальних ігор, навчально-пізнавальних, творчих діагностичні занять з комп'ютерної грамотності для оптимізації, удосконалення освітнього процесу;
- розроблення системи використання комп'ютерних ігор, презентацій тощо.

Отже, комп'ютер є розвивальним, перспективним сучасним засобом організаційної і самостійної діяльності дітей, а застосування комп'ютерних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку сприяє підвищенню їхнього інтересу до навчання, ефективності освітнього процесу. Тому педагог має досконало володіти комп'ютерною грамотою, щоб уміти відібрати корисний матеріал і захистити дитину від негативних впливів комп'ютерної гри.

Надзвичайно важливим для оптимізації освітнього процесу є ІКТ-компетентність педагога, тобто здатність педагога використовувати інформаційні і комунікаційні технології для здійснення інформаційної діяльності (пошуку інформації, її визначення і

організації, управління і аналізу, а також її створення і розповсюдження) в своїй професійній діяльності. А саме:

- здійснювати інформаційну діяльність: збір, обробка, передача, збереження інформаційного ресурсу;
- оцінювати і реалізовувати можливості електронних видань освітнього призначення і розподіленого в мережі Інтернет інформаційного ресурсу освітнього призначення;
- створювати і використовувати психолог-педагогічні діагностичні методики контролю і оцінки рівня знань учнів, їх пристосування в навчанні;
- здійснювати навчальну діяльність з використанням засобів інформаційно-комп'ютерних технологій в аспектах, що відображаються в Базовому компоненті дошкільної освіти.

ІКТ-компетентність вихователя за теорією організації змісту освіти В.В. Краєвського включає такі компоненти [8]:

- ціннісно-мотиваційний компонент (включає мотиви, мету, потреби в професійному навчанні, вдосконаленні, самовихованні, саморозвитку, ціннісні установки актуалізації в професійній діяльності, стимулює творчий прояв особи в професійній діяльності. Він припускає наявність інтересу до професійної діяльності, який характеризує потребу людини в знаннях, в оволодінні ефективними способами організації професійної діяльності. Також ціннісно-мотиваційний компонент включає мотиви здійснення педагогічної діяльності, спрямованість на передачу суми знань і розвиток особистості дітей.

- Когнітивний компонент (повинен забезпечити вільне володіння вихователем навичками опрацювання інформації та роботи з інформаційними об'єктами, які відповідно впливають на навички вдосконалення професійних знань і умінь, знання міжпредметних зв'язків і т.д. Рівень розвитку когнітивного компоненту визначається повнотою, глибиною, системністю знань вихователя в його предметній області.

- Діяльнісний компонент (Це активне застосування інформаційних технологій і комп'ютера в професійній діяльності як засобів пізнання і розвитку ІКТ-компетентності, самовдосконалення і творчості, а також виховання подібних якостей у дітей. Комунікативна складова цього компоненту виявляється в умінні встановлювати міжособистісні зв'язки, вибирати оптимальний стиль спілкування в різних ситуаціях, опановувати засобами вербального і невербального спілкування.

- Предметно-орієнтований компонент (Освоєння і формування готовності до впровадження в освітню діяльність спеціалізованих технологій і ресурсів, розроблених відповідно до вимог змісту Базового компонента дошкільної освіти. Вивчення тих чи інших комп'ютерних технологій та засобів повинне бути зумовлено потребами вихователя в його професійній діяльності.

- Рефлексійний компонент (Включає самосвідомість, самоконтроль, самооцінку педагога. Відповідальності за результати своєї діяльності, пізнання себе і самореалізації в професійній діяльності через засоби ІКТ.

- Розвиток кожного компоненту ІКТ-компетентності пов'язаний з формуванням його характеристик і властивостей як частини цілісної системи.

Отже, готовність майбутнього вихователя до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників – це результат спеціальної підготовки та являє собою інтегральну професійну й особистісну характеристику майбутнього вихователя, що виявляється в поєднанні мотивів, професійних знань, умінь, навичок і педагогічного досвіду в галузі ІКТ навчання відповідно до вимог дошкільного напрямку професійної підготовки.

Тому при підготовці майбутніх фахівців треба зорієнтувати їх на організацію цілеспрямованої систематичної роботи щодо організації пізнавальної діяльності дітей під керівництвом вихователя із застосуванням засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Література:

1. Дитина : програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богиніч та ін. – 3-є вид., доопрац. та доповн. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. – 492 с.
2. Дяченко С. В. Зміст професійної підготовки майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності в старших дошкільників / С. В. Дяченко // Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій в науці, освіті та економіці : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (8-10 квіт. 2008 р., м. Луганськ). – Луганськ : Альма-матер, 2008. – С. 116-118.
3. Дяченко С. В. Проблеми підготовки вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників у контексті технологізаційної освітньої парадигми / С. В. Дяченко // Наук. зап. Ніжин. держ. ун-ту імені Миколи Гоголя : Психолого-педагогічні науки. – Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2007. – № 5. – С. 21-23.
4. Голюк О.А. Обґрунтування компонентів творчого потенціалу майбутнього педагога ДНЗ та школи I ступеня / О.А.Голюк // Сучасні технології розвитку професійної майстерності майбутніх учителів : матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції, 28 жовтня 2015 р. // FOLIA COMENIANA: вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. – Умань: ФОП Жовтий, 2015. – С. 38-42.
5. Зданевич Л. В. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з дезадаптованими дітьми : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. В. Зданевич. – Ж., 2014. – 44 с.
6. Імбер В.І. Упровадження мультимедійних технологій у підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів / В.І. Імбер // Редакційна колегія, 2015. – С. 247.
7. Коломієць А. М. Сучасні методологічні підходи в організації вищої педагогічної освіти / А. М. Коломієць, Н. І. Лазаренко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Педагогічні науки. - 2016. - № 3. - С. 47-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpuirupr_2016_3_9.
8. Краевский В.В. Основы обучения. Дидактика и методика : учеб. Пособие / В.В. Краевский, А.В. Хуторской. М. : Академия, 2007. – 352 с.